

SUCCUS THEOLOGIÆ MORALIS. DISPUTATIO I.

De dolore Cordis.

*SECT. I. Qualis dolor ad
Pœnitentia Sacramentum
requiratur?*

Dolor ad Sacramentum Pœnitentia
requisitus ex Tridentino Sess. 14.
Cap. 4. potest esse contritio per-
fecta, vel imperfecta, quæ etiam dicitur attri-
tio. Contritio est detestatio peccati propter
Deum summè dilectum cum proposito non
peccandi de cætero, quæ quidem charitatem,
& gratiam semper habet annexam, etiam ante
Confessionem, dummodo votum confes-
sionis suo tempore facienda includat. Attri-
tio est detestatio peccati cum proposito non
peccandi de cætero propter timorem gehen-
næ, vel amorem gloriae, vel propter turpitu-
dinem, & deformitatem ipsius peccati.

loop

A

2. Suf,

ribus passim transcriberetur, omnesque clamarent, ut in lucem publicam typis ederetur, quod testis est mihi Deus, numquam in animum induxi, donec plurium præsertim Jesuitarum instantia mihi molesta (verbo absit invidia) fatigatus, accedente præsertim beneplacito, consilio, ne dicam imperio Superiorum meorum, publicam editionem permissi, addendo tamen aliqua propter difficultates, & dubia, quæ ex aliquibus Sanctæ Inquisitio- nis editiis, denuò publicatis, imo etiam ex novis Pontificijs decretis circa jeju- nium, & circa Confessarios solicitantes, emerferant. Tu autem benevole Lector, dum errata Typographiae quædam offend- eris, ne indigneris, oro, sed tamquam peccatum originale ab omnibus libris typo mandatis sine exceptione contrac- tum prudenter dissimules, libenter con- niveas, patienter corrigas. Fxit Deus, ut qualecumque hoc opusculum est, cedat ad majorem sui gloriam, Confessa- riorum expeditionem, & animarum pro- fectum. VALE.

SUC-

17

2. Sufficit autem, quod hujusmodi detestatio tam contritionis, quam attritionis sit universalis sub aliquo motivo omnia peccata mortalia comprehendenti (de venialibus enim dicemus postea.) Unde non requiritur detestatio uniuscuniusque peccati in particula-
ri: haec enim expressio singulorum in oris solum confessione requiritur, non in cordis dolore.

3. Imò cum Poenitens alicui criminis est addictus, & magis in illud propensus, non est inculcandus doloris actus circa illud pecula-
re peccatum. Sic enim periculum esset, illud non ex animo detestandi. Sufficit ergo illud in universum detestari. Propter eamdem peccati rationem non est necessarium, & sapè nec conveniens, ad singula descendere in con-
tritione, super quæ Deus diligendus est v. g. super divitias, super vitam, &c. Satis enim est ex corde dicere: *Super omnia Deum diligo, propter quem omnia peccata detestor.* Idem est in proposito requisito; sufficit enim ex corde dicere: *Propono omnia prius amittere, quam Deum offendere.*

4. Non etiam requiritur, quod dolor sit sensibilis, sed sufficit appetitivus, quo quis estimet magis in contritione Deum propter se, & in attritione non amissionem gloriæ v.g. quam res omnes mundi. Nec requiritur, quod

quod dolor sit intensus; sufficit enim etiam in gradu remisso, dummodo verus dolor sit, & detestatio peccati. Aliás quis posset gradus doloris requisitos taxare, & taxatos agnoscere?

5. Insuper propositum sufficit implicitum in ipso actu doloris, quando hic habetur ex motivo universalis omnibus peccatis communi-
ne. In illo enim includitur propositum ea amplius non perpetrandi; siquidem nemo vult committere id quod ex animo detestatur, & de quo dolet. Si vero dolor habeatur propter turpititudinem specialem alicujus peccati, in eo non includitur propositum requisitum, quia bene potest compati talis dolor cum non detestatione, imò & cum proposito alterius peccati commitendi, in quo non inveniatur illa specialis turpitudo.

6. Denique adverte, benè posse aliquem verè, & ex animo commendationis propone-
re, & tamen timere, se proper suam fragili-
tatem, iterum esse lapsurum. Nam velle, &
proponere est actus voluntatis, timere vero,
& existimare, se relapsurum est actus intelle-
ctus, qui actus inter se non pugnant. Unde
qui hoc modò ad Sacramentum accedit, non
est incapax absolutionis. Imò sapè oportet,
quod Poenitens suam timeat fragilitatem, ut
ita melius in solo Deo confidat, occasiones

evitet, orationes adaugeat, &c. Hæc omnia inconcussa sunt apud omnes Doctores. Quæ autem utrinque de dolore disputantur, ad sequentes Sectiones rejicio prolixiori aliquantulum calamo discussienda pro publicis videlicet more solito habendis concertationibus.

SECT. II. An defectu doloris possit Sacramentum Pœnitentiae esse validum, & informe?

1. **D**uplex est forma in quolibet Sacramento. Alia est intrinseca; ipsum intrinsecè cum materia componens. Alia est extrinseca, scilicet gratia Sanctificans, quam causat Sacramentum in anima. Questio igitur præsens non procedit de prima forma intrinseca; repugnat enim, quod detur res aliqua valida, seu in suo esse constituta, absque aliqua parte sibi intrinseca, sed procedit de secunda: an scilicet possit dari verum, & validum Sacramentum Pœnitentiae in suo esse constitutum, quin conferat gratiam sanctificantem? Sicut accidit in alijs Sacrementis. In Baptismo v.g. Si quis adulterus in peccato mortali constitutus absque detestatione illius ad Baptismum accedat, verum, & validum recipit Sacramentum, non tamen gratiam, quæ num-

numquam cum actuali peccato mortali consistere potest. Et idem est de alijs Sacramentis.

2. De Sacramento vero Pœnitentiaz plures etiam affirman, ut Patres Thomistæ, Suarez, & Lugo, licet non omnes eodem modo, ut videbimus infra. Plures autem negant tam ex antiquioribus, quam ex modernis, ut sunt PP. Vasquez, Coninc, Fagundez, Fabri, & R. P. Thyrillus Gonzalez. Quorum sententia mihi magis arridet. Et probatur 1. universaliter: ideo in alijs Sacramentis posita validitate potest adhuc dari, obex gratia, ac proinde informitas Sacramenti, quia in illis tota essentia Sacramenti est omnino distincta à dispositione, quæ requiritur in anima ad infusionem gratiaz: v. g. essentia Baptismi solum stat in ablutione facta cum aqua naturali sub præscripta forma verborum, & intentione Ministri; dispositio vero ad gratiam in adultis, qui baptizantur, est dolor de peccatis cum proposito de cætero non peccandi; sed in Sacramento Pœnitentiaz ipsa dispositio ad gratiam scilicet dolor, & propositum emendationis sunt essentia Sacramenti: ergo posita essentia Sacramenti Pœnitentiaz non potest dari obex gratia, ac proinde nec informitas.

3. Probatur 2. & principaliter impugnando

do modos omnes , quibus Adversarij defensere solent Sacramentum Poenitentiae validum , & informe. Primo enim aliqui affirmant id evenire ex defectu integritatis confessionis cum ignorantia. Sed contra : quia vel talis ignorantia est vincibilis , & tunc nec dabitur Sacramentum , siquidem non dabitur dolor , & propositum sufficiens non peccandi de cætero , quia hoc nequit stare cum actuall ad peccatum affectu , sed qui voluntarie eo quod vincibiliter non facit integrum confessionem , habet actualem affectum ad peccatum ; ergo. Vel talis ignorantia est invincibilis , & tunc solum dabitur defectus integratis materialis , qui fructui gratiae non obest , sicut in illo , qui inculpabiliter de peccato aliquo obliviscitur.

4. Secundo: Aliqui affirmant id contingerre , quando confessio sit sine dolore , saltem si id invincibiliter ignoretur à Poenitente. Sed contra est: quia ex Tridentino Sess. 14. Cap. 3. dolor requiritur tanquam materia , & pars Sacramenti Poenitentiae ; sed ignorantia non potest supplere partem essentialem : ergo. Tertio alij id defendunt , quando quis accedit cum dolore , & attritione solum existimata ut tali , qua tamen revera talis non sit. Sed contra militat eadem ratio: quia sicut ignorantia nequit supplere partem essentialem,

7
lem , ita etiam nec existimatio , dolor enim , qui solum est existimatus , non est verus dolor. Sic etiam in baptismo v. g. Si quis lacte baptizaret , existimans esse aquam naturalem , non propterea verum Sacramentum efficeret.

5. Quarto. Alij asserunt sufficere dolorem naturalem de peccatis conceptum propter aliquod motivum merè naturale , & humanum. Sed contra est , quia nec talis dolor utpote naturalis habet proportionem cum gratia spirituali , unde non potest ad illam disponere , nec per illum convertitur homo ad Deum , sed ad creaturas , & res temporales , quarum amissionem timeret; nec cum hujusmodi dolore est incompatibile propositum de cætero peccandi , ubi non detur motivum illud naturale. Et præterea hac propositio : *Probabile est , sufficere attritionem naturalem modo honestam est quinquagesima septima inter damnatas ab Innocencio XI. sicut verum sit , quod adhuc detur damnationis effugium , si dicatur , solum damnari , quod sufficiat ad gratiam ; non vero quod sufficiat ad Sacramentum .*

6. Quintus , & celeberrimus modus Sacramentum validum , & informe defendendi est , casu , quo quis , qui duplex mortale commisit , alterum v.g. furti , alterum odij , confitetur peccatum furti , & de illo dolet proper

8. ter specialem furti deformitatem; de peccato autem odio non dolet, nec illud confitetur, quia illius obliviscitur inculpabiliter. In hoc casu, inquit, datur vera confessio, verus dolor, & alia requisita ad validitatem Sacramenti; non vero datur infusio gratiae, quia datur obex ad illam, scilicet peccatum odio oblitum, & non retractatum.

7. Sed contra est 1. quia Tridentinum Sess. 14. Cap. 3. postquam actus Poenitentis recensuerat, hac addit: *Qui quatenus in Pœnitente ad integratatem Sacramenti, ad plenamque & perfectam peccatorum remissionem ex Dei institutione requiruntur, hac ratione pœnitentia partes dicuntur:* ergo catenus dolor dicitur pars pœnitentia, quatenus requiritur ad plenam, & perfectam peccatorum remissionem: sed in illo casu dolor de peccato furti non conductit ad plenam, & perfectam peccatorum remissionem: ergo talis dolor non est pars Sacramenti.

8. Contra 2. Ex eodem Tridentino ibidem Cap. 4. haec habentur: *Declarat igitur Sancta Synodus, hanc contritionem, non solam cœfationem à peccato, & vita nova propositum, & inchoationem, sed veteris etiam odium continere,* juxta illud: *projicite à vobis omnes iniquitates vestras..* Ex quibus verbis duo infero. Primum: ergo contritio requisita à Tridentino debet continere odium veteris vita; sed qui

de

de uno dolet, & non de alio commisso, non habet propriè odium veteris vita: ergo. Secundum: Tale odium veteris vita debet esse juxta illud Ezechielis Cap. 18. *projicite à vobis omnes iniquitates vestras;* sed qui dolet de uno, & non de alio non projicit à se omnes iniquitates suas: ergo non dolet dolore sufficiente ad Sacramentum poenitentiae.

9. Contra 3. dolor, cum quo compati potest complacentia de peccato, non est dolor sufficiens ad validitatem Sacramenti; sed cum dolore de peccato furti propter eius specialem deformitatem potest compati complacentia de odio, in quo non invenitur illa specialis deformitas: ergo.

10. Dices: ad validitatem Sacramenti non sufficere dolorem de furto, nisi conjugatur cum proposito absoluto de cœrero non peccandi. Unde ratione talis propositi non est compatibilis complacentia de odio cum dolore illo de furto, quia talis complacentia est peccatum. Sed contra est, quia vel tale propositum absolutum concipitur à Pœnitente sub aliqua ratione universalis omnia peccata comprehendente, v. g. propter timorem inferri, vel non? Si dicatur hoc secundum: ergo cum illud propositum non respiciat rationem aliquam universalem omnia omnino peccata comprehendentem, poterit adhuc cum

cum illo aliquid peccatum compati, ac proinde non erit sufficiens. Si dicatur primum: ergo in tali proposito dabitur saltē implicita detestatio omnium peccatorum, & etiam illius odij oblii, ac proinde jam non dabitur obex gratiæ, nec erit Sacramentum informe. Patet consequentia, quia inintelligibile est, quod quis firmiter proponat vitare omnia peccata in posterum propter timorem gehennæ, quin in ipso saltē implicitè detestetur peccatum odij commissum, cui scilicet g̃henna debetur.

11. Ad hoc respondebis 1. Nullam repugnantiam dari in eo, quod quis proponat aliquid vitare infuturum, quin detestetur illud ipsum jam factum. Sed contra, quia licet id evenire posit, quando eadem ratio, quā movet ad vitandum peccatum in futurum non invenitur in facto, non verò quando invenitur, ut videtur evidens. 2. Actus cum quo nequit compati complacentia de peccato, est implicita, & virtualis detestatio illius; sed cum proposito sub ratione universali concepto nequit compati complacentia de peccato odij, nam illa complacentia, ut potè peccaminosa etiam afficitur illa ratione universalis: ergo.

12. Respondebis 2. cum Cardinali de Lugo, posse dari motivum universale omnia pec-

peccata futura comprehendens, quin comprehendat peccatum illud odij præteritum. Nam ponamus illud peccatum odij fuisse primum peccatum Pœnitentis. Si hic proponat numquam amplius peccaturum, propter malitiam, quā habet reincidentia in offenditam Dei, hoc motivum comprehendit omnia omnino peccata in posterum; non verò comprehendit peccatum illum odij, quod cum fuerit primum, non habuit malitiam reincidentiæ. Quod autem illud motivum sufficiat in proposito emmendationis, patet ex illo Christi D. ad Paralyticum Joan. Cap. 5. Ecce jam sanus factus es, jam noli peccare, ne aliquid derius tibi contingat; ubi solum proponit tanquam motivum damnum reincidentiæ. Tum ex praxi confessariorum, qui hac ratione passim utuntur ad excitandum in Pœnitentibus propositum de cetero non peccandi.

13. Sed contra est: quia licet tale motivum sufficiat in proposito, quando alias datur dolor de peccato primo commisso, non tamē sufficit, quando talis dolor non praecedit: nam ex Tridentino, ut jam vidimus, propositum vitae novæ debet conjungi cum odio, & detestatione veteris vitæ, quod non datur in tali casu.

14. Objicies 1. D. Thomam in 4. dist. 17. q. 3. art. 4. quæstiuncula 1, ubi clarè contrarium

riam Sententiam videretur defendere. Sed respondeo; Sanctum Doctorem solum affirmare, confessionem posse esse informem, quod verissimum est, non vero ait, Sacramentum poenitentia posse esse informe. Nec dici potest confessionis nomine intelligere Sacramentum, docet enim confessionem esse informem in eo, qui non est contritus, cum autem contritio ex Tridentino, sit pars Sacramenti, quod & ipse Angelicus Praeceptor docuit in 4. dist. 23. q. 1. art. 4. quæstiunc. 2. assertens esse de essentia Sacramenti, quomodo confessio in eo, qui non est contritus, poterit esse Sacramentum?

15. Solum ergo docuit eo loco Angelicus Magister confessionem sine contritione esse informem, & tunc non percipi à Poenitente absolutionis fructum, intellige, vel quia non impenditur absolutio, vel quia etiam si impendatur, est nulla ob defectam contritionis: recedente vero fictione percipi fructum absolutionis, nec tum teneri Poenitentem iterare confessionem, sed solum teneri confiteri fictionem. Quæ doctrina vera est, & salvatur in eo, qui postea contritus ad eundem confessarium accedens absque nova peccatorum confessione suam confitetur fictionem, & ab eo tunc absolvitur, & fructum absolutionis percipit.

16. Insta-

16. Instabitis: D. Thomas ibi assertit, Pœnitentem in eo casu percipere fructum absolutionis recedente fictione, sicut accidit in alijs Sacramentis, sed in alijs Sacramentis ita percipitur fructus gratiæ recedente fictione, ut tunc non fiat Sacramentum, sed jam antea extiterit validum licet informe: ergo idem intelligit de Sacramento poenitentia. Dist. maiorem: Sicut quoad omnia, neg. Sicut quoad aliqua, conc. Hoc est sicut recedente fictione in alijs Sacramentis percipitur fructus gratiæ, ita recedente fictione in poenitentia percipitur etiam fructus gratiæ. Fictio autem in poenitentia non recedit in illo casu, nisi cum addita contritione confessioni antecedenti datur valida absolutio.

17. Quod si D. Thomas in 4. dist. 21. quæst. 3. art. 1. quæstiunc. 1. docet: Quod confessio non definit esse sacramentalis, quamvis ille qui confitetur commendationem non proponat, in illo verbo sacramentalis nequit intelligere Sacramentum, quia propositum commendationis est pars essentialis Sacramenti, ut colligitur ex Tridentino, & apud omnes habetur ut certum; sed solum ait, esse sacramentale, ita ut in eo casu confessarius ad sigillum tenetur, de quo agit D. Thomas eo loco. Nam confessio dicitur sacramentalis, quando ex se ordinatur ad Sacramentum constituendum, licet

licet alias ex defectu aliarum partium Sacra-
mentum non constitutat, ut videbimus disp.
ultima agentes de sigillo.

18. Objecies 2. Alia Sacraenta possunt
esse valida, & informia: ergo & Sacramen-
tum poenitentiae. Nego consequentiam: dis-
paritas patet ex dictis, præsertim ex probatio-
ne prima nostræ conclusionis.

SECT. III. An dolor debeat ante- cedere Confessionem.

1. Cⁱrtum est tam confessionem, quam do-
lorem debere antecedere absolutio-
nem; ita ut absolutio data ante confessionem,
& dolorem esse nulla, etiam si dolor, & con-
fessio immediate subsequentur. Et ratio est
multiplex: 1. quia dolor, & confessio habent
rationem materiae, absolutio vero rationem
formæ; materia autem semper debet præce-
dere formam, numquam vero forma mate-
riam: 2. quia totum esse formæ est actuare
materiam, & illam determinare, sicut esse
materia est esse actuabilem, & determinabi-
lem per formam. Quod autem est determi-
nabile per aliud semper debet præsupponi ad
illud. Et licet in physicis forma possit creari
a Deo ante materiam, tamen in esse actuan-
tis,

tis; & determinantis adhuc in illo casu erit
forma posterior materia saltem posteritatem
naturæ: 3. Et principaliter, quia hoc Sacra-
mentum institutum est à Christo D. per mo-
dum judicij. In judiciis autem sententia, quo
feratur ante causam auditam erit omnino
nulla.

2. Quæstio ergo præsens inquirit, an do-
lor debeat etiam præcedere confessionem, an
vero sufficiat dolor habitus post confessio-
nem, dummodò sit ante absolutionem? De-
bere præcedere confessionem tenent PP. Co-
nninc, Palao, Layman, & alij. Non debere do-
cent PP. Suarez, Fillucijs, Lugo, Tamburi-
nus, & Moya. Sed ego censeo conciliari pos-
se utramque sententiam, & rem totam sub
distinctione debere definiri.

3. Dico ergo: ad validitatem Sacramenti
sufficit, quod dolor subsequatur confessio-
nem, dummodò absolutionem antecedat. Sed
tamen ut licita sit tam confessio, quam abso-
lutio, debet dolor confessionem antecedere.
Probatur 1. pars: partes Sacramenti poeni-
tentiae ex parte Pœnitentis declaratae à Tri-
dentino, sunt contritio, & confessio; sed
sive præcedat, sive subsequatur una aliam.
verè datur contritio, & confessio: ergo verè
datur quidquid ex parte Pœnitentis requiritur
ad valorem Sacramenti.

4. Pro-

4. Probatur 2. pars: iuxta decretum Innocentij XI. propositione 1. inter 65. damnatas, non est licitum in conferendis Sacramentis uti opinione probabili relicita tuitore de valore Sacramenti, cuius explicationem alibi dabimus; sed tuitior opinio est, ut potè in qua nullum datur periculum, quod contritus præcedat confessionem: ergo. Probatur minor: quia in eo quod contritus possit præcedere confessionem, nemo dubitat, & insuper gravissimi Authores, quales sunt citati pro prima Sententia, tenent, non solum posse, sed etiam debere, ut confessio, & Sacramentum sit validum: ergo. Unde quando contritus præcedat confessionem, ex hoc capite Sacramentum erit certo validum. Quando vero eam subsequatur, solum erit probabiliter validum.

5. Ex quo inferes 1. quod qui bona fide ita confiteretur, ut post confessionem, & non ante eliceret contritionem, & ita absolutionem perciperet, non teneretur postea confessionem iterare. Et ratio est: quia licet non sit pars tuitior, est tamen probabilis, quod illa confessio fuit bona, & valida; sed semper ac quis habet opinionem probabilem de bonitate sua confessionis jam factæ, non tenetur illam iterare: ergo. Pater minor: tunc quia nixus ea opinione probabili prudenter operatur,

tum quia etiam si in lequenti confessione non confiteatur iterum peccata illius primæ confessionis, non exponit Sacramentum periculo frustrationis, quia ad summum ab integritate materiali deficiet, quæ non est de essentia Sacramenti. Tunc denique, quia neque etiam se exponit periculo amittenda salutis æternae. Nam etiam si coram Deo confessio illa prima fuerit invalida, nec peccata illa fuerint absoluta, beneficio sequentis absolutionis illa peccata dimittentur, eodem modo, ac si fuissent oblita.

6. Inferes 2. Confessarium advertentem Pœnitentem non habuisse dolorem ante confessionem, debere illum excitare ad dolorem, & facere, ut dolore jam concepto, iterum in generali, & confusè Pœnitens de omnibus, quæ jam confessus est, se acuseat, ut sic tuto procedat, nec absolutionem, & Sacramentum periculo frustrationis exponat.

7. Objicies 1. contra primam partem conclusionis: dolor ut potè pars Sacramenti pœnitentiae debet esse sensibilis, nec sit sensibilis nisi per confessionem externam, sed si dolor subsequatur confessionem non potest fieri sensibilis per illam, ut potè, quæ iam antea processit: ergo si subsequatur confessionem, non erit pars Sacramenti, ac proinde Sacramentum erit nullum. Respondeo 1. negando

majorēm; quoad primam partem; quia ut Sacramentum dicatur signum sensibile, non requiritur quod tale sit secundum omnes suas partes. Sicut ut & homo dicatur rationalis non requiritur, quod secundum omnes suas partes rationalis sit. Hinc apud Doctores nos, træ sententiæ negantis Sacramentum pœnitentiæ validum, & informe, dolor ut terminatus ad peccata oblitera est pars essentialis Sacramenti, & tamen ut sic terminatus non sit sensibilis per confessionem; non enim datur confessio peccatorum illorum obliterorum.

8. Nego etiam secundam partem majoris. Quid enim vetat, quod dolor sensibilis fiat istu pectoris, aut verbis Pœnitentis, qui dicit, se dolere? Respondeo 2. admissa majori, negando minorem, quia ut dolor significetur per confessionem, non requiritur, quod confessionem antecedat. Potest enim significari, vel ut habitus ante confessionem, vel ut habendus ante absolutionem. Nam eò ipso quod Pœnitens velit confiteri cum desiderio efficaci absolutionis, satis significat, se habere, vel habiturum ea omnia, quæ requiruntur ex parte sui ad talem absolutionem, ac proinde significat, se habere, vel habiturum dolorum ante absolutionem: nam qui efficaciter amat finem, efficaciter amat media ad talem finem. Et in hoc sensu etiam potest dici, quod

quod dolor de peccatis oblitis etiam sit sensibilis per confessionem.

9. Objicies 2. dolor potest esse post confessionem: ergo etiam poterit esse post absolutionem. Nego conseqüentiam. Disparitas satis constat ex dictis initio quæstiones.

SECT. IV. Quanto tempore possit dolor præcedere Confessionem?

1. Dⁱximus Sectione præcedenti, confessio- nem esse validam, quoties quis bona fide doloris actum elicit post illam, tempe- tamen debere, ut licet sit, dolorem præ- cedere confessionem. Nunc quærimus, quanto tempore possit dolor confessionem præcede- re? Nam cum ex dolore, confessione, & ab- solutione fiat unum moraliter, videtur neces- sarium taxare tempus, quod possit inter unū, & aliud intercedere, ut in prudenti hominum estimatione non plura disparata, sed una quid dicantur constituere.

2. Circa quod variè opinantur Doctores P. Praepositus, tum conjunctionem illam, & unionem moralem intervenire docet, quando quis vesperi dolorem habuit, & sequenti die confitetur, P. Tamburinus defendit sufi- cere

cere dolorem conceptum quatuor, aut quinq^{ue} dies ante confessionem. Alij nullum assignantes determinatum spatiū absolutē tenent, satis uniri posse dolorem cum confessione, etiam multò, & longissimo tempore ante illam conceptū. Denique P. Moya, tom. 1. tract. 3. disp. 5. quest. 9. num. 10. hanc ultimam sententiam amplectitur duplici limitatione. 1. quod dolor ille non fuerit retractatus, vel explicitè per voluntatem contra iam, vel implicitè per ullum peccatum mortale commissum: 2. quod confessio instituatur ex dolore, & odio peccatorum ante habitu, & nunc in memoriam revocato.

3. Ego tamen post Decretum Innocentij XI. de quo sc̄t. precedenti num. 2. distinguendum puto eodem modō, quo imprefata sectione. Nam loquendo de valore confessio[nis], & Sacramenti placet omnino sententia P. Moya. Et probatur 1. dolor duabus, vel tribus horis habitus ante confessionem sufficit ad Sacramentum poenitentiae in omni sententia, etiam si ipso confessio[nis] tempore jam physicè non existat: ergo etiam sufficit licet quovis longissimo tempore habitus ante confessionem, dummodò non fuerit explicitè, vel implicitè retractatus, & confessio ex recordatione illius instituatur.

4. Probatur consequentia. Ideo duabus ho-

horis ante habitus sufficit, quia licet physicè non existat, existit tam en moraliter; sed etiā in nostro casu existit moraliter, licet non existat physicè: ergo. Probatur minor: Ideo censetur existere moraliter, quia ordinatur ad confessionem, & confessio instituitur ex illo dolore prehabito; sed etiam in nostro casu dolor potest ordinari ad confessionem etiā post longissimum tempus faciendam, & confessio institui ex recordatione talis doloris, vi cuius satis unitur dolor cum confessione, ergo.

5. Probatur 2. Non minor, imò major unio requiritur inter confessionem, & absolutionem, utpote inter materiam, & formam, quam inter dolorem, & confessionem, utpote inter duas partes materiae; sed nihilominus potest dari absolutionis, etiam si multis retro diebus precesserit confessio, ex eō solū quod confessarius saltē in confuso recordetur confessio[nis] peccatorum: ergo similiter. 3. Satisfactio utpote pars integralis Sacramenti debet etiam unum moraliter facere cum alijs compertibus; sed ad hoc non obstat quævis distantia: potest enim confessarius satisfactiō[nis] imponere post multos annos impletandam: ergo nec obserbit ad unionem moralem doloris cum confessione quævis distantia.

6. Sed tamen, quia in rebus ad valorem Sacramentorum spectantibus, debet juxta

prefatum Decretum Innocentij eligi opinio
tum, relicta probabili, dico 2. non est lici-
tum ut illo dolore longissimo tempore ha-
bito ante confessionem, quia cum illa solùm
sit opinio probabilis, & non certa, potest ex-
poni Sacramentum periculo frustrationis, &
salus animæ periclitari.

7. Ut ergo licet, & tuto confessio fiat,
sufficit quod quis dolet de peccatis ex inten-
tione confessionis, postea peccata recognitet,
pergit inde ad Ecclesiam, confessarium que-
rat, deinde confessionem faciat, etiam si in-
ter illam, & dolorem ante habitum plures
horæ intercederint, licet in ipso actu confessionis
actualem, & novum dolorem non ha-
beat. Ita expressè P. Cardenas in explicatio-
ne propositionum damnatarum disserit. 2. Cap.
6. art. 2. quæst. 6. à num. 88. Quot autem
horæ possint intercedere, non potest certo
determinari; hoc enim pendet ex prudenti
hominum estimatione, qua judiceatur, ex do-
lore, & confessione unum quid moraliter
confari.

8. Sed dices 1. Tutius est dolorem actua-
lem physicè existentem in ipsa confessione
habere; sed circa valorem Sacramenti debet
eligi id quod est tutius: ergo. Distinguon
mitem: Si contraria pars sit solùm probabili-
lis, concedo; Si sit etiam tuta, & certa mo-
raliter;

raliter, nego. Pontifex enim solùm damnat
usum opinionis probabilis relicta tutione, non
vero usum opinionis certe moraliter. Talis
autem est opinio afferens non requiri dolorē
actualem physicè existentem in ipsa confes-
sione: quia in hoc omnes Doctores unifor-
miter conveniunt. Sicut etiam est certum
moraliter, non requiri ad administrationem
Sacramentorum intentionem actualem, sed
sufficere virtualem. Videatur P. Cardenas
loco citato.

9. Dices 2. Si numquam est licitum uti
dolore longissimo tempore ante confessionem
habito, ad quid ergo doctrina tradita in 7.
conclusionē? Respondeo, quod si quis bona
fide confessionem faceret solùm cum illo do-
lore longissimo tempore ante confessionem
habito, non teneretur postea confessionem
repetere; quia cum opinio de valore Sacra-
menti in illo casu sit valde probabilis, valde
probabiliter potest judicare, se ritè confessum
fuisse, ideoquè non tenetur repetere con-
fessionem. Vide dicta sect. præce-
denti num. 5.

*SECT. V. An idem actus doloris ad plures Confessiones, & plura Sacra-
menta sufficiat?*

1. **E**odem modo procedendum est in hac, atque in precedentibus difficultatibus. Sit igitur conclusio: idem actus doloris sufficit ad plures confessiones, & plura Sacramenta poenitentiae validè suscipienda. Ita PP. Di- castillo, Tamburinus, & Moya, apud quem plures alij. Probatur: ad novum Sacramentum efficiendum sufficit, quod Poenitens materiam sufficientem adhibeat; sed eo ipso, quod materia per se sensibilis scilicet confessio sit diversa, sufficientem adhibet materiam, scilicet materia per se non sensibilis, scilicet dolor, non sit diversa: ergo novum efficitur Sacramentum.

2. Minor probatur urgentissima paritate: Sicut ex Corpore Christi, & speciebus resultat una materia Sacramenti Eucharistiae, ita ex dolore, & confessione resultat una materia Sacramenti poenitentiae; sed ad diversa Sacramenta Eucharistiae sufficit, quod materia per se sensibilis, scilicet species sit diversa, scilicet materia per se non sensibilis, scilicet Corpus Christi sit eadem: ergo ad diversa Sacramen-

ta poenitentiae sufficit, quod materia per se sensibilis, scilicet confessio sit diversa, licet materia per se non sensibilis, scilicet dolor, sit eadem. Et ratio est, quia cum Sacramentum sit signum rei Sacrae, ex eo præcise, quod dentur plura per se sensibilia significantia rem Sacram, sufficit, ut dentur plura Sacra menta.

3. Unde inferes disparitatem cur idem dolor significatus per plures confessiones sufficiat ad plura Sacra menta; non verò sufficiat eadem confessio significans plures dolores. Ratio enim est, quia cum Sacramentum sit signum sensibile, pluralitas Sacramenti debet sumi ex pluralitate signorum per se sensibilium. Et præterea in Sacramento poenitentiae datur specialis ratio, quod scilicet institutum sit per modum judicij. In judicijs autem nequit secundo exerceri judicium, nisi detur nova accusatio, & novus processus fiat. Unde confessarius nequit etiam iterare sententiam absolutionis, nisi iteretur accusatio, & confessio Poenitentis. Et ideo sine nova confessione numquam dabitur novum Sacramentum.

4. Nihilominus, quia non desunt plures Authores, qui ad quamlibet confessionem novum actum doloris requirant, & cum novo actu doloris nullum erit ex hoc capite periculum frustrationis Sacramenti, ideo iuxta Decretum Innocentij non erit licitum uti eodem

dem actu doloris ad plures confessiones; quod solum est materia probabilis, relinquendo novum actum, qui est materia certa, & tutam. Et nostra sententia deserviet, ut qui bona fide eodem actu doloris plures fecerit confessiones, eas probabilitate ut validas reputet, nec ad confitendum iterum peccata tencatur, juxta dicta sectionibus praecedentibus.

SECT. VI. Aliæ questiuncule circa dolorem expediuntur.

1. Quæres 1. An attritio debeat esse cum aliqua dilectione Dei super omnia conjuncta, ut licite, vel saltem validè fiat Sacramentum? Respondeo negativè. Hac conclusio est certissima, & ab omnibus fere doctoribus admissa. Et probatur 1. ex Tridentino sess. 14. Cap. 4. ubi loquens de attritione ait: *Quanvis sine Sacramento penitentia per se perducere Peccatorem ad justificationem nequeat, tamen eum ad Dei gratiam in Sacramento impetrandum disponere: ergo eadem attritio, quæ ante Sacramentum non sufficit ad justificationem, sufficit in Sacramento; sed dilectio Dei super omnia tam intra, quam extra Sacramentum sufficit ad justificationem: ergo talis dilectio non requiritur in Sacramento.*

2. Dic:

2. Dices 1. Tutius est contritionem perfectam, & dilectionem Dei super omnia habere, quam solam, & nudum attritionem: ergo iuxta Decretum Innocentij illa pars tutior debet eligi. 1. ego antecedens: quia cum Doctores omnes Tridentino innixi in eodem conveniant, quod sufficiat attritio sola, & nuda in Sacramento, aquæ tutum est ea uti, ac uti contritione perfecta. 2. Nego consequentiā: quia iuxta Decretum Innocentij, tunc pars tutior debet eligi, quando contraria est solum probabilitas. Sententia autem de attritione nuda in Sacramento non est solum probabilis, sed omnino moraliter certa.

3. Dices 2. plures Doctores Lovanienses censuisse sic, Tridentinum eo loco agere de attritione, quæ aliquam dilectionem Dei super omnia includat. Circa quod ita acris excitata fuit controversia Lovanij, & in alijs Galliae Academijs, ut Alexander VII. die 5. Maij anno 1667. Decretum ediderit, ut nullus auderet opinionem affirmantem, aut negantem censura Theologica, injurijsive, aut contumelij alijs afficeret: ergo non est ita certum, attritionem solam, & nudam sufficere.

4. Respondeo: non obstante ea opinione Lovaniensium, nostram sententiam esse omnino certam apud omnes alios Doctores, quod sufficit, ut tuta sit, & certa moraliter. Nec ex

ex eò Decreto Pontificio arguitur, solum esse probabilem. Solum enim voluit dissidia compescere pacis inimica, ut in ipso Decreto continetur: ideoque censuras, & contumelias prohibuit, donec à Sede Apostolica fuerit aliquid super hac re definitum. De quo videantur P. Cardenas in explicatione primæ propositionis ab Innocentio damnata dissert. 2. Cap. 6. art. 2. quæst. 1.

5. Quæres 2. An saltem attritio debeat existimari contritio, ut validè, & licitè fiat Sacramentum? Respondeo negativè, quod etiam est certum moraliter apud Doctores, nec ea existimatio requiritur à Tridentino.

6. Quæres 3. An attritio ex metu pænarum temporalium sufficiat? Respondeo, quod si attritio sit ex metu mali temporalis, ut à Deo inflicti, vel infligendi, sufficit ad valorem Sacramenti. Ita PP. Suarez, Lessius, Granadus, Lugò, Reginaldas, Moya, & Tamburinus. Ratio desumitur ex verbis Tridentini; quod fessi. 14. cap. 4. explicans attritionem sufficiensem, ait, esse illam, quæ ex gehennæ, & pænarum metu concipitur; ubi timorem gehennæ à timore aliarum pænarum, scilicet temporalium, viderit distinguere. Unde qui bona fide tali attritione usus est in suis confessionibus, non debet ultra de illis esse sollicitus, ut potè qui opinione nixus probabilissima judeca-

dicare debet, illas fuisse validas. Sed quia non desunt graves Doctores, qui contrariam tenent sententiam, non erit licitum ea attritione uti advertenter in confessione propter dictum Decretum Innocentij XI. Vide dicta supra sect. 3. num. 5.

7. Quæres 4. An sufficiat dolor, quod non doleas? Respondeo negativè cum communis. Ille enim non est dolor de peccatis, sed de carentia doloris. In praxi tamen timoratus, & scrupulosis conscientijs, quæ nullum actuum affectum habent ad peccatum, talis dolor sufficit. In illis enim dolere se, non dolere, vel etiam optare dolere, non est solum dolor de carentia doloris, sed signum veri doloris. Ut autem quis licitè procedat ad confessionem, non requiritur notitia certa de dolore, quæ quidem sine revelatione divina haberi non potest.

8. Unde inferes utilissimam doctrinam ad proxim, quot licet numquam sit licitum uti ad confessionem eò dolore, de quo utrinque probabiliter disputatur inter Doctores, an sufficiat, nec nè? Non enim post Decretum Innocentij sufficit probabilis opinio, sed debet eligi tutior in rebus de valore Sacramenti, tamen si quis habeat judicium probabile, se habere dolorem illum tutiorem, licitè accedit ad Sacramentum. Numquam enim potest

test habere iudicium nisi solùm probabile de suo dolore, ut dictum est.

9. Quæres 5. An dolor beatum esse ex intentione confessionis? Respondeo, ad validitatem confessionis, & Sacramenti non requiri. Ita P. Tambarinus, & alij. Nam ex Tridentino, solùm constat, confessionem debere esse dolorosam, seu debere dari dolorem, & confessionem. Unde si quis nulla intentione habita de confessione doleret de suis peccatis, & postea eò dolore virtualiter perseverante confiteretur bona fide, validam faceret confessionem, de qua numquam deberet esse sollicitus. Sed quia id solùm est probabile, & plures Doctores judicant, dolorem debere concipi ex intentione confessionis, ut sufficiat ad Sacramentum, ideo advertenter non erit licitum uti eò dolore non habito ex intentione confessionis.

10. Quæres 6. An sufficiat actus amoris Dei super omnia sine formalis dolore peccatorum? Respondeo eodem modò, ad validitatem sufficere: quia fieri moraliter nequit, ut qui memor suorum peccatorum Deum amat super omnia, non avertatur per detestationem à peccatis, ideoquè qui bona fide illum actum elicuerit, non debet esse scrupulosè sollicitus de confessionis nullitate, sed practice judicandum est, dolorem necessarium ha-

buisse,

buisse, sed tamen plures Doctores negant, talem amorem sine formalis dolore sufficere. Unde tanquam pars tutior semper debet elici dolor formalis.

11. Quæres 7. An sufficiat propositum sine dolore explicito? Respondeo, quod si propositum concipiatur ex motivo supernaturali omnia omnino peccata comprehendenti, v.g. propter metum gehennæ non requiritur dolor explicitus. Sicut in communi, & certa sententia sufficit dolor sub ratione, & motivo genetali conceptus, etiam si propositum explicitum non habeatur. De quo vide P. Cardenas, ubi supra quæst. 4. num. 80. Ratio est, quia qui proponit, numquam amplius peccaturum propter timorem gehennæ, eò ipso detestatur implicitè peccata commissa, quibus gehenna debetur.

12. Unde cum Tridentinum ait, non sufficiere mutationem vitæ, & propositum vitæ novæ loquitur de proposito præscindendo à motivo universalis: quia secundum se bene compatitur, proponere numquam peccare, & tamen non detestari peccatum commissum; sicut potest quis proponere efficaciter numquam amplius furari, & non detestari, imò potius gaudere de furto præterito. Id tamen numquam poterit, si proponat ex motivo comprehendantे etiam futrum præteritum.

tum. Videatur Cardinalis de Lugo, disp. 4. sect. 5. num. 54. & sequentibus. Quia tamen non ita clatè video Doctores in hoc puncto convenire, uti tutior eligendus est dolor formalis explicitus.

SECT. VII. An in Confessione venialium requiratur dolor formalis, vel sufficiat virtualis?

1. Quod requiratur dolor, & detestatio formalis in confessione mortalium, certissimum est ex Tridentino sess. 14. cap. 3. & 4. An verò talis etiam requiratur in confessione venialium? Vel potius sufficiat virtualis in ipso desiderio recipiendi Sacramentum inclusas cum displicantia illorum, vel saltem non complacentia? Est præsens difficultas. Pro cuius resolutione.

2. Noto 1. Confessionem venialium non esse de præcepto, ut definit Tridentinum ibidem cap. 5. licet rectè, & utiliter in confessione dicantur. Et hinc certum est, quod cum quis venialia confiteatur, possit quæcumque velit reticere. Nec requiritur propositum omnia venialia in posterum vitandi, etiam in sententia requirente dolorem formalem venialium in confessione, sed sufficit propositum vitandi aliquid ex confessis.

3. Noto 2. Inter varia remedia, quæ dantur ad consequendam remissionem venialium, unum esse juxta communem sententiam dolorem, seu detestationem formalem, etiam habitum extra Sacramentum poenitentia.

4. Noto 3. Etiam juxta communem sententiam venialia remitti in Sacramento poenitentiae, quando alijs datur dolor de aliquo mortali, vel etiam veniali, quod subjiciatur clavibus tanquam materia absolutionis, & simul datur displicantia, & dolor virtualis de alijs: qua solum posita in perceptione aliorū Sacramentorum, tenet etiam communis sententia, venialia remitti. Quare difficultas est, an quando in confessione solum venialia clavibus subjiciuntur, & de nullo eorum datur dolor formalis, datur autem displicantia, & dolor virtualis in ipso desiderio Sacramenti inclusus, detur verum Sacramentum, & virtute illius detur remissio venialium. Circa quod.

5. 1. Sententia tenet, non requiri dolorem formalem, requiri tamen displicantiam de peccato veniali. Ita P. Granado, & apud ipsum alij. 2. Sententia docet, nec tales displicantiam requiri, sed sufficere non complacentiam, & ipsum desiderium recipiendi Sacramentum, & ejus effectum. Ita PP. Tambarinus, Tancredi, Delgadillo, & alij. 3. De-

fendit, requiri dolorem formalem saltet de uno. Ita expressè P. Suarez, tom. 4. in 3. part. disp. 20. sçt. 6. num. 2. malè citatus ab aliquibus pro contraria sententia disp. 12. sçt. 1. num. 9. nam ibi loquitur in genere de Sacramentis. Postea verò agens in particuliari de Sacramento poenitentia, illud à doctrina generali excludit. Eamdem tenent PP. Lugo, Moya, & Leander, dicens, esse certissimam, & communem omnium Theologorum.

6. Hæc est nostra sententia. Et 1. quod non liceat uti dolore illo virtuali videtur certum post Decretum Innocentij, cum tuior pars sit, uti dolore formalis. Sed quod nec validum fiat Sacramentum etiam in casu quo quis bona fide confitatur in confessione venialium probatur: quia licet dubium non sit, Christum Dominum potuisse instituere hoc Sacramentum coalescens ex dolore formalis pro mortalibus, & virtuali pro venialibus, de facto tamen id non constat; sed constat, dolorem formalem requisitum esse à Christo Domino: ergo. Patet antedens: Sacramenta, eorumque materia, & formæ instituta à Christo Domino nobis innoscunt per Concilia generalia, quæ afflata à Spiritu Sancto eas declararunt; sed Concilia, & præsertim Tridentinum sçt. 4. cap. 4. declarant, materiam Sacramenti poenitentia esse dolorem, qui

dætestatio sit de peccato cum proposito non peccandi de cetero, qui est dolor formalis: ergo defacto, constat, quod dolor formalis est materia Sacramenti poenitentiae.

7. Dices, doctrinam Tridentini solum intelligendam esse de confessione mortalium: quia Ecclesia solum intendebat præscribere modum reconciliationis hominis cum Deo. Qui verò tantum habet venialia, cum Amicus Dei sit, reconciliatione non indiget. Sed contra: licet Tridentinum requisitum ad confessionem mortalium dolorem formalem, unde tibi constat, non requisivisse eundem ad confessionem venialium? Imò requisivisse, probabilius apparet, quia Tridentinum voluit Ecclesia Catholica declarare materias omnes, & formas Sacramentorum. Nec dubium est, cum confessione solum venialium posse fieri Sacramentum poenitentiae; sed tamen semper ac loquitur de dolore requisito requirit dolorem formalem: ergo, quia sentit in omni confessione tam mortalium, quam venialium talem requiri.

8. Confirmatur. Tridentinum loquens de confessione sçt. 14. cap. 5. distinet loquitur de confessione mortalium, & venialium, docens, confessionem mortalium esse necessariam, & obligatoriam, & quod debeat esse mortalium omnium: confessionem verò ve-

nialium esse solum utilem, venialique citra culpam posse reticeri; sed loquens de dolore cap. antecedenti, scilicet nullam distinctionem facit, sed absolute docet requiri dolorem, & detestationem formalem: ergo quia sentit, hunc requiri tam in confessione mortaliuum, quam in confessione venialium.

9. Objicies 1. Peccata venialia remittuntur per dolorem formalem etiam extra Sacramentum poenitentiae, ut est communis sententia, & supra notavimus: ergo si Sacramentum poenitentiae requirit dolorem formalem illorum, requirit jam illa esse remissa; sed hoc non est dicendum: ergo. Minor patet 1. quia alias numquam poterunt remitti venialia virtute ipsius Sacramenti, siquidem ante Sacramentum debent supponi remissa, quod dici nequit: ergo. 2. Remissio peccati est effectus Sacramenti; sed si Sacramentum poenitentiae requireret jam venialia esse remissa, requireret effectum suum ante ipsum Sacramentum, quod est absurdum: ergo.

10. Confirmatur 1. Ideo non admittitur communiter sententia requirens ad Sacramentum poenitentiae perfectam contritionem mortalium, quia alias mortalia numquam remitterentur virtute Sacramenti, siquidem semper per perfectam contritionem supponerentur remissa; sed per dolorem formalem

sup-

supponerentur venialia remissa: ergo non est admittendum, quod talis dolor requiratur ad Sacramentum poenitentiae in confessione venialium. Confirmatur 2. In receptione aliorum Sacramentorum non requiritur ad remissionem venialium eorum dolor formalis, sed sufficit virtualis: quia alias numquam remitterentur virtute illorum; sed eadem ratio militat in Sacramento poenitentiae: ergo. Hoc est potissimum fundamentum contrariae sententiae.

11. Respondeo tamen ad argumentum concessum antecedenti, distinguo consequens: requirit, venialia omnia esse remissa, nego; aliquod saltem, concedo; & nego minorem subsumptam: ad cujus primam probationem nego antecedens, quia casu quo accedat ad Sacramentum poenitentiae cum dolore formalis solum de uno veniali, & cum virtuali de alijs, quia accedat cum displicencia de illis, tum illa alia venialia remittentur virtute Sacramenti. Ad secundam probationem concessa majore distinguo minorem: Si requireret omnia venialia esse remissa, concedo minorem: Si requireret aliquod veniale esse remissum, nego minorem. Casu autem quoquis, vel solum unicum veniale habuerit, vel doluerit antea dolore formalis de omnibus; tunc verum est, quod Sacramentum non haberet

pro effectu remissionem venialium, id tamen esset per accidens, sicut cum quis vel solum confitetur mortalia alias ritè confessas, & absolvatas vel cum accedit ad confessionem cum contritione perfecta, quæ licet necessaria non sit, est tamen utilis, & laudabilis. In quo duplice casu effectus Sacramenti erit remissio pñx debitarum peccatis, & etiam augmentum gratiarum.

12. Ad primam confirmationem distinguo minorem: quia alias mortalia non remitterentur, nec posset umquam remitti virtute Sacramenti, concedo, aliter, nego. Nam si contritio perfecta requireretur ad confessionem mortalium, numquam possent remitti mortalia per Sacramentum poenitentiaz, quia per contritionem perfectam non unum, sed omnia mortalia supponerentur remissa, quandoquidem unum mortale nequit umquam remitti sine alijs; at unum veniale potest remitti sine alijs per dolorem formalem de illo, & alia remitti per Sacramentum.

13. Ad secundam distinguo majorem: ideo præcisè, nego majorem; ideo, & quia alia Sacra menta independenter à dolore habent suum esse, & constitutivem adæquatum, concedo: quod non invenitur in Sacramento poenitentiaz. Unde admissa sententia do-

cente, dolorem non requiri ad valorem Sacramenti poenitentie tanquam partem esentialiem illius, sed solum tanquam dispositionem ad gratiam, tunc non requireretur dolor formalis ad confessionem venialium; nec in eò casu daretur Sacramentum poenitentiaz informe, etiam si non daretur dolor formalis de venialibus: quia cum ex alia parte Sacramentum esset validum, eò quod nulla pars essentialis deficeret, & ex alia nullus daretur obex ad gratiam (supponimus enim, nullum dari mortale peccatum in anima) non esset cur Sacramentum gratiam non conferret.

14. Instabis: peccatum veniale, de quo habetur dolor formalis, remittitur per talem dolorem, & alia venialia remittuntur in Sacramento per dolorem virtualem; etiam si eorum non fiat confessio: ergo inutilis erit eorum confessio. Respondeo negando consequentiam: quia tunc deserviet venialium confessio, tum ad majus augmentum gratiarum ad remissionem majoris partis pñx.

15. Objicies 2. Ideo requiritur dolor formalis de veniali: quia ex Tridentino assignatur tanquam materia Sacramenti nulla distinctione facta inter confessionem mortalium, & confessionem venialium; sed etiam ibi requiritur à Tridentino dolor cum proposito non peccandi de cætero universaliter: ergo

etiam in confessione venialium requiretur dolor cum proposito non peccandi de cætero universaliter. Nego consequiam. Et ratio est, quia cum ex ipso Tridentino sess. 14. cap. 5. non requiratur confessio omnium venialium, sed solum omnium mortalium, inde est, quod nec propositum requiratur evitandi omnia venialia; sicut requiritur propositum evitandi omnia mortalia.

16. Objicies 3. Dolor per nos plures annos ante habitus sufficit ad valorem Sacramenti etiam in confessione mortalium; sed talis dolor est virtualis: ergo etiam in confessione mortalium, & multò magis in confessione venialium dolor virtualis sufficiet. Respondeo concessa majore, distinguendo minorem: Est virtualis prout virtualis opponitur actuali physicè, concedo; prout opponitur formaliter de quo in hac questione loquimur, nego. In illo ergo casu datur dolor formalis non actualiter physicè; sed actualiter moraliter perseverans, & qui revera cum primò extitit, extitit actualiter formaliter physicè. Dolor verò virtualis, quem in hac sectione à confessione rejicimus, dolor est, qui numquam formaliter actualiter physicè fuit dolor. Doctrina pater à paritate intentionis sentialiter requisita ad Sacra menta, quæ apud omnes sufficit, quod sit virtualis. Vit-

tua.

tualis inquit, quæ aliquando actualis fuit, & licet hic, & nunc physicè, & actualiter non existat, moraliter tamen confiteatur permanere.

SECT. VIII. Animadversiones aliquæ de Confessione, & de dolore venialium.

1. Prima sit, ad confessionem validam, & licet venialium, non requiri quod fiat omnium confessio, nec omnium dolor habeatur. Imò si quis plura confiteatur, & de uno tantum doleat, sufficit. Quia malitia venialium cum non consistat in aversione à Deo, est divisibilis, & unum sine alio potest remitti, & conseqüenter potest dari sufficiens dispositio ad remissionem unius, & non alterius. E contra vero nec validè nec licet potest quis in confessione dolere de uno mortali, & non de alio: quia cum mortale sit aversio à Deo, remissio unius non est divisibilis à remissione alterius.

2. Secunda sit, quod etiam si quis plura venialia confessus de nullo doleat, validè Sacramentum suscepit, si peccatum aliquod mortale, vel novum, vel etiam aliàs rite absolutum confiteatur, & de illo doleat: quia ab-

absolutio tunc cedit supra mortale ; cujus remissio est divisibilis à remissione venialium.

3. Tertia sit : Quod etiam intra eamdem speciem potest quis validè , & licet dolere de uno veniali , & non de alio ; quia potest esse in uno aliqua ratio specialis movens ad dolorem , quæ non inveniatur in alio. Ut si quis doleat de mendacio perfectè deliberato , vel prolatu , sine ulla causa , & non de mendacio , in quo rationes illæ non inveniantur.

4. Quarta sit : Sufficere etiam dolorem de multitudine , & frequentia venialium licet non detur dolor de aliquibus in particulari , nec propositum ea aliqua vitandi , quia talis Penitens haberet voluntatem , & propositum diminuendi deinceps venialia , quæ est sufficiens dispositio.

5. Quinta : Non requiri propositu vitandi venialia tam strictum , sicut vitandi mortalia. Tum quia , ut dictum est , sufficit propositum vitandi unum veniale , & non aliud , quod non est dicendum in proposito vitandi mortalia. Tum quia non requiritur propositum vitandi omnes occasionses proximas venialium , sicut requiritur in proposito mortaliū.

6. Sexta : Si quis dolet de pluribus veni-
libus diversi generis ex motivo universalis omnia comprehendente , & ante confessionem in-

incidat in aliquod veniale , non ideo tenetur denuo dolere de alijs , ut sit valida illorum confessio : quia licet sit idem motivum , non fertur aequaliter in omnia , sed inaequaliter juxta majorem eorum gravitatem , aut levitatem.

7. Septima , & ultima : Idem dicendum de eò , qui doluit de mortali , & veniali ex motivo utrumque comprehendente , & ante confessionem incidit in veniale. Per hoc enim licet retrahatur dolor de veniali , non retrahatur de mortali : quia licet idem fuisse motivum , diverso modo afficiebat mortale proprietate ejus gravitatem. E contra , si incideret in mortale , licet non in veniale , tunc requireretur novus dolor , ut est manifestum.

DISPUTATIO II.

De oris Confessione.

SECT. I. Aliqua dubia circa Confessionem.

1. **Q**uæres primò : An qui confiteretur peccata jam alias ritè absoluta debat id manifestare dicens , ea esse peccata vitæ præteritæ jam confessæ , & abso-
luta ?